

ROK
WŁADYSŁAWA
ZAMOYSKIEGO
2024

20
24 | ROK
WŁADYSŁAWA
ZAMOYSKIEGO

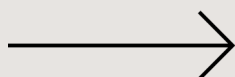
*Władysław
Zamoyski*

Stowarzyszenie
Pasjonat

CZYM SKORUPKA ZA MŁODU NASIĄKNIĘ...

Czy Władysław Zamoyski przyjmując pod swoją opiekę młodego chłopca świadomie (lub nie) przyczynił się do powstania największego ówczesnie związku demokratycznych państw - Unii Europejskiej?

Każde działanie niesie za sobą w przyszłości pewnie konsekwencje - Władysław Zamoyski, polski hrabia, właściciel dóbr kórnickich, był w pełni świadomy wagi tego zdania, gdy w 1898 roku postanowił wesprzeć młodego i pogrążonego w żałobie, ale za to bystrego i perspektywicznego Józefa Retingera, jednego z późniejszych "ojców-założycieli" Unii Europejskiej.

Józef Hieronim Retinger

W młodzińcych latach wspierany przez Władysława Zamoyskiego, późniejszy cichociemny, na którego Armia Krajowa wydała wyrok śmierci. Blisko współpracował z gen. Sikorskim i cudem uniknął śmierci w tragicznym locie marszałka. Miał nieograniczony wstęp do Białego Domu, a założony przez niego Klub Bilderberg do dzisiaj gromadzi najważniejszych biznesmenów i polityków świata. To z jego inicjatywy powstała dzisiejsza Unia Europejska. Kim był ten nietuzinkowy Polak?

Urodził się 17.04.1888 roku w Krakowie. Był synem Józefa Stanisława Retingera i Marii Krystyny. Jego ojciec był znanym adwokatem, pracującym między innymi dla Władysława Zamoyskiego. Najbardziej zasłynął z wylicytowania dla hrabiego z Kórnik Morskiego Oka, czym zaskarbił sobie równocześnie dożgonną wdzięczność wspomnianego magnata.

Matka Józefa była córką sławnego w Krakowie chemika, Emiliana Czyrniańskiego, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wychowanie w odczytanej rodzinie, praktykującej wzorce patriotyczne i katolickie wywarło, jak się później okazało, ogromny wpływ na życie Retingera. Po śmierci ojca (mały Retinger miał wówczas 10 lat) o dalszą edukację Józefa zadbał Władysław Zamoyski, spłacając tym samym dług wdzięczności za wygraną sprawę Morskiego Oka i dóbr zakopiańskich.

Zamoyski opłacał stypendium Retingera, aby ten mógł studiować w:

- Rzymie
- Paryżu
- Monachium
- Florencji
- Londynie

Wiedza oraz znajomości ze sławnymi osobistościami świata pomogły Józefowi Retingerowi szybko osiągnąć wysoką rangę na politycznych salonach. Kontakty Józefa okazały się kluczowe, gdy w 1915 roku formowano delegację mającą negocjować pokój z Austro-Węgrami, w której znalazł się również Retinger. Wykorzystywał swoje kontakty aby stworzyć Błękitną Armię we Francji oraz wspierał przeciwników marszałka Piłsudskiego w trakcie przewrotu majowego. Wyjechał również do Meksyku gdzie staje się doradcą prezydenta Plutarco Callesa.

Retinger pozostaje w cieniu polityki aż do 1940 roku, kiedy to po klęsce Francji pomaga generałowi Sikorskiemu dotrzeć do Londynu na rozmowy z Churchillem. Ich owocem były między innymi późniejsze dokonania polskich dywizjonów lotniczych w trakcie bitwy o Anglię. Kolejną misją Retingera jest wydostanie jak największej ilości żołnierzy polskich z sowieckich łagrów. Działając razem z gen. Andersem ratuje ponad 40 tys. żołnierzy i 74 tys. cywilów.

W 1944 roku zostaje zrzucony na spadochronie do okupowanej Polski jako agent brytyjskiego wywiadu. Usiłuje zapobiec wybuchowi Powstania Warszawskiego i stworzyć rząd w Polsce oparty na wzajemnych stosunkach z Moskwą i Wielką Brytanią. Sprowadza tym samym na siebie uwagę AK, która próbuje go zlikwidować jako agenta wrogiego wywiadu.

Józef Retinger wychodzi cało z opresji i po wojnie angażuje się na rzecz zjednoczenia Europy. W 1948 roku organizuje w tej sprawie zebranie ponad 800 delegatów z różnych krajów. Podczas debat toczonych w budynku parlamentu w Hadze, klaruje się koncepcja Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, która ma zrzeszać państwa o wspólnych interesach handlowych. W maju 1954 roku Retinger organizuje kolejne spotkanie tak zwanego "Klubu Bilderberg", w którym uczestniczą najważniejsze osobistości ówczesnej Europy i świata. Od tego czasu klub spotykał się cyklicznie co roku, omawiając przeróżne sprawy przy nieco tajemniczej aurze. Nie do końca wiadomo, jakie tematy były poruszane na spotkaniach, wiadomo jednak, że z klubem łączonych jest wiele teorii spiskowych i domysłów.

Wracając jednak do samej Unii Europejskiej - kongres w Hadze zorganizowany przez Retingera jednogłośnie oświadczył chęć stworzenia zjednoczonej Europy. Sprawy potoczyły się bardzo szybko: powstał Ruch Europejski, następnie Zgromadzenie Europejskie oraz dokument "Deklaracji zasad politycznych Unii Europejskiej". W listopadzie 1950 roku w Rzymie została przyjęta i podpisana Europejska Konwencja Praw Człowieka, a do jej przestrzegania powołano Europejską Komisję Praw Człowieka oraz Europejski Trybunał Praw Człowieka.

Takim sposobem Józef Hieronim Retinger, wychowanek hrabiego Władysława Zamoyskiego, stworzył podwaliny znanej nam dzisiaj Unii Europejskiej.

